

The Splendor Of The Ore
**MADENİN
İHTİŞAMI**

Bakır & Tombak - Copper & Tombac

Kaya KALAYCI



**ÜSKÜDAR
BELEDİYESİ**



The Splendor Of The Ore

MADENİN İHTİŞAMI

Bakır & Tombak - Copper & Tombac

Kaya KALAYCI

MADENİN İHTİŞAMI / THE SPLENDOR OF THE ORE**Üsküdar Belediyesi Adına Sahibi / Owner on Behalf of Üsküdar Municipality****Hilmi TÜRKMEN****Belediye Başkanı / Mayor****Kültür Sanat Danışmanı / Culture and Art Advisor****Gülsüm Hasbal İSMAİLOĞLU****Genel Koordinatör / General Coordinator****Zekeriya ŞANLIER / Başkan Yardımcısı / Vice President****Kültür İşleri Müdürü / Cultural Affairs Director****Mesut MEYVECİ****Sergi Küratörü / Curator****Meyçem EZENGİN / Mozaik Sanatçısı / Mosaic Artist****Kitap Tasarım / Book Design****Alper ASLANGÖREN / Art Director****Meyçem EZENGİN / Mozaik Sanatçısı / Mosaic Artist****Fotoğraf / Photograph****Mehmet OKUTAN****Çeviri / Translation****Ezgi ARIDURU****Baskı ve Cilt / Printing and Binding****BİLNET MATBAACILIK VE YAYINCILIK A.Ş.****Dudullu Organize Sanayi Bölge 1. Cad. No: 16 34776****Ümraniye / İSTANBUL****Tel: 444 44 03 Faks: 0 212 365 07 - 08****ISBN:****978-605-9719-53-7****Birinci Baskı / First Edition****Eylül 2020 / September 2020**



İÇİNDEKİLER

Content

6-7

TAKDİM / *Preface*

Hilmi TÜRKMEN

8-9

SUNUŞ / *Foreword*

Kaya KALAYCI

10-11

Çiğdem SİMAVİ

12-119

ESERLER

Works of art

120-127

BİYOĞRAFI

Biography

Selçuklu ve Osmanlı süsleme kültürünün en özellikli ve incelikli sanatlarından olan tombakçılık bize bugün sanat tarihimiz açısından önemi olan, güzel örnekler hediye etmiştir. Üretimi zor ve tehlikeli olan tombaklar insanın madenle ve doğayla kurduğu ilişkinin üst düzey bir estetikle şekillenmesi demektir. Mimari, askeri, ev dekorasyonu, saray süslemeleri gibi alanlarda kullanılan tombaklar bize Osmanlı gündelik hayatı hakkında da bilgi vermektedir.

Özellikle Osmanlı İstanbul’unda ve 16. Yüzyılda zirveye çıkan bu sanat 19.yüzyıl itibariyle unutulmamışsa da önemini yitirmişti. Bugün artık çok az sanatçı tarafından yaşatılmaktadır. Koleksiyonerlerin çabalarını da unutmamak gerekir.

Bugün bu sanata gönül ve emek veren bir usta olarak Kaya Kalaycı’nın ürettiği eserler tombakçılık sanatı açısından geçmişle bugün arasında birer köprü niteliğindedir.

“Madenin İhtişamı: Bakır ve Tombak Sergisi ile bu sanatın özellikle yeni nesiller ve sanatseverler için hafızaları zenginleştiren bir etkinlik tasarlamak istedik.

Türkiye’nin önemli tombak koleksiyonerlerinden Çiğdem Simavi ile sanatçı Kaya Kalaycı müşterek bir çalışma ile bazısı unutulmaya yüz tutmuş, bazısı artık kitaplarda resim olarak kalmış tombakları, “tıpkıyapım” yöntemiyle yeniden bizlere kazandırdılar. Bu üretken ve değerli işbirliğine vesile olduğumuz için mutluyuz.

Aslına sadık kalarak yeniden üretilen eserlerden oluşan bu serginin sanat tarihimiz açısından anlamlı bir etkinlik olduğu aşikâr. Kaya Kalaycı’nın el emeği göz nuru eserleri bu açıdan önemli bir boşluğu dolduruyor. Üsküdar gibi tarihi boyunca kültürün, sanatın başkenti olmuş bir şehirde böylesi bir serginin düzenlenmesini ayrıca önemsiyoruz. Hanım sultanların zarafetiyle, kültüre, sanata, mimariye olan katkılarıyla, süsleme sanatlarındaki birikimle asırlardır anılagelen Üsküdar’ın bu birikimini sergiler yoluyla paylaşmayı görev olarak görüyoruz.

Bu serginin düzenlemesi için özel tombak koleksiyonunu bizlerle paylaşan Çiğdem Simavi Hanımefendiye de ayrıca çok teşekkür ederiz.

Hilmi TÜRKMEN
ÜSKÜDAR BELEDİYE BAŞKANI





Tombac, an exclusive and sophisticated art of the Seljuk and Ottoman decorative culture, has given us beautiful pieces of art, which we not only still appreciate today but are also crucial in terms of art history. Tombac is difficult and dangerous to produce. It is a high point of the relationship humans established with nature and the metals, and it is shaped with an eye to aesthetic. The tombac used in architecture, home decoration, palace ornaments and even military equipment provide us with information about the daily life of the Ottomans.

Tombac, which reached its peak in Ottoman Istanbul in the 16th century, although not forgotten, lost its importance by the 19th century. Today, it is kept alive by only a few artists. The efforts of the collectors should not be forgotten.

Works of Kaya Kalaycı, a devoted master of the art of tombac, present a bridge between the past and present.

With *The Splendor Of The Ore: Copper & Tombac*, we wanted to design an event that will introduce this art to new generations and enrich the memories of the art lovers.

One of Turkey's most influential collectors Ms Çiğdem Simavi and artist Kaya Kalaycı worked together to bring back the tombac forms that were about to be forgotten as replicas, of which some only remained as pictures in books. We are delighted to be instrumental in this productive and valuable cooperation.

Surely this exhibition, which consists of precise replicas of the original collection pieces is a meaningful endeavour for the art history discipline. Kaya Kalaycı's delicate handiwork fill an important gap in this respect. Organizing this exhibition in the district of Üsküdar that has been a capital of culture and art throughout its history is valuable to us. For it is our duty to share the centuries-long contributions of Üsküdar which carries the legacy of elegant Ottoman princesses to culture, art and architecture with the through exhibitions.

We would also like to present our sincere gratitude to Ms Çiğdem Simavi, who shared her personal tombac collection with us for the organization of this exhibition.

Hilmi TÜRKMEN
MAYOR OF ÜSKÜDAR

“Bakır bana göre metallerin şahı”

Hayatımızın her yerinde olan bir madendir, bakır. En lezzetli yemekler bakır kaplarda pişer, en hesaplı ve yaygın iletken olarak sayısız endüstrinin temelinde bakır vardır. Bana göre bakır metallerin şahıdır.

Selçuklu ve Osmanlı kültürlerinde bakırın yeri apayrıdır. Bakırdan yapılan eşyalar o kadar güzel işlenmişlerdir ki bugün en seçkin müzelerde baş köşeleri süslemektedirler. Külçe olarak topraktan çıkan bakır, ustasının elinde önce levhaya ve oradan da çekiç darbeleriyle bir sanat eserine dönüşür.

Ben gözümü açtığımda ilk bakırı gördüm. Önce oyuncağım sonra mesleğim oldu. Dedemden, babamdan aldığım ve hatta çocuğuma devrettiğim en güzel mirastır bakır işlemek.

Çiğdem Simavi Hanımefendiyle sürdürdüğümüz çalışmalarla bu kültürel mirasımızı gelecek nesillere aktarmak istedik. Unutulmaya yüz tutmuş, kimisi artık sadece kitaplarda resim olarak kalan eserleri, “tıpkıyapım” yöntemiyle ve özellikle belirtmek isterim ki “Çiğdem Simavi Hanım’ın destekleriyle yeni nesillere bu mirası bırakalım istedik.”

Altın amalgamla üretilen eserler üretimi tehlikeli ve zor olduğundan uzun yıllardır yapılmamıştır. Dolayısıyla oldukça kıymetli hale gelen bu eserler genellikle saraylarda kullanılmıştır.

Biz bakırcılığın geleneğini günümüzde yaşatmaya ve bakırı sanatsal / dekoratif amaçlarla kullanmaya devam ediyoruz. Örneğin Zeynep Fadıllıoğlu Hanımefendiyle birlikte başta Selçuklu ve Osmanlı kökenli olmak üzere birçok Anadolu motifini modernize ederek yeni bir tarz oluşturduk. Bu motifleri aydınlatmalarda, sehpalarda, aksesuarlarda, aynalarda, kapılarda ve paravanlarda kullanıyoruz. Bugün bu eserler başta Katar olmak üzere Kuveyt, Bahreyn, Dubai, Umman, Londra ve Paris’teki hotelleri, restoranları ve elbette ki camileri süslemeye devam ediyor.

“Madenin İhtişamı: Bakır ve Tombak” sergisi bu tarihsel ve sanatsal yönü yüksek olan eserlerin şimdiki ve gelecek nesillerce tanınması adına isabetli bir girişim oldu. Serginin düzenlenmesinde emeği olan Üsküdar Belediye Başkanı Hilmi Türkmen Beyefendiye ve değerli kültür sanat ekibine teşekkür ediyorum.

Kaya KALAYCI





“Copper Is the King of Metals”

Copper is everywhere in our lives. The tastiest dishes are cooked in copper pots. Copper is the core of numerous industries, for it is the most affordable and available conductor. To me, copper is the king of metals.

Copper has a special place in the Seljuk and Ottoman cultures. Eloquently ornamented copper objects are so beautiful today they are exhibited at prime spaces in the most distinguished museums. The copper ore, found in nuggets in nature, is first made into a plate and then hammered into a work of art by its master.

Copper was what I opened my eyes into. At first, it was my toy than it became my profession. Working copper is the best legacy I inherited from my father and grandfather; it is the legacy I bequeathed to my daughter.

Through our work, Ms Çiğdem Simavi and I wanted to pass on this cultural heritage to future generations. Our endeavour to create exact replicas, brought back the tombac forms, of which some only remained as pictures in books, forms that were about to be forgotten. I cannot emphasize enough that it was through Ms Çiğdem Simavi’s support this cultural transfer was possible.

Artefacts made with gold amalgam have not been produced for a long time, primarily because their production is both dangerous and difficult. Therefore, these works, which have become very valuable, were generally used in palaces.

We continue to keep the tradition of coppersmithing alive today and use copper for artistic and decorative purposes. For example, together with Ms Zeynep Fadıllıoğlu, we created a new style by modernizing many Anatolian motifs, especially of Seljuk and Ottoman origin. We apply these motifs in lighting fixtures, coffee tables, mirrors, doors, screens and other accessories. Today, these works continue to decorate hotels, restaurants and of course mosques in Qatar, Kuwait, Bahrain, Dubai, Oman, London and Paris.

Our exhibition *The Splendor Of The Ore – Copper & Tombac* was an attempt to introduce these historical and artistic works to current and future generations. I would like to thank Hilmi Türkmen, the mayor of Üsküdar and his esteemed culture and arts team who contributed to the organization of the exhibition.

Kaya KALAYCI

Bakırın en güzel hallerinden biri olan tombak, sanat tarihimizin güzelliklerinden biri olarak bugün müzelerde, koleksiyonlarda yaşamaya devam ediyor. Osmanlıların yükseliş dönemlerinde zirveye çıkan bu sanatın günümüzde devam etmediğini biliyoruz. Ancak Kaya Kalaycı,  st n gayreti ve sabrıyla bu konuda müstesna bir alan a ımayı başardı.

Geçmiřten günümüze gelen tombakları bugün “tıpkıyapım” yöntemiyle yeniden şimdiki ve gelecek nesillere zarıf bir miras bırakabileceğiz.

Gerek kendi koleksiyonumdaki tombakların gerekse Kaya Kalaycı Beyefendi’nin ürettiği eserlerin bir sergi çatısı altında sanatseverlerle buluşması bu açıdan önemli ve örnek bir adım oldu.

“Madenin İhtişamı: Bakır ve Tombak” adıyla düzenlenen bu sergide büyük emeği olan Üsküdar Belediye Başkanı Hilmi Türkmen Beyefendi’ye, Serginin Küratörü Meyçem Ezengin’e ve Üsküdar Belediyesi’nin Kültür Sanat Danışmanı Gülsüm Hasbal İsmailoğlu ve ekibine teşekk r ederim.

 iđdem SİMAVİ





Tombac, one of the more elegant forms of copper, continues to live on in museums and special collections as admirable representations of our art history. We know that this art, which peaked at the classical age of the Ottoman Empire, has not continued to our day. Nevertheless, Kaya Kalaycı was able to claim an exceptional realm in this domain all thanks to his admirable endeavour and patience.

We are once again able to bequeath this gracious legacy of the past to current and future generations thanks to their replicas. The juxtaposition of the tombacs from my personal collection with the ones created by Mr Kaya Kalaycı in an exhibition and being presented to the art scene was an essential and exemplary step in this respect.

I would like to thank Meyçem Ezengin, the curator of the exhibition, Gülsüm Hasbal İsmailoğlu, the art advisor to the Municipality of Üsküdar and her team, and especially to Mr Hilmi Türkmen, the mayor of Üsküdar, for his extraordinary efforts.

Çiğdem SİMAVİ





— — — — —
ESERLER
Works of art
— — — — —



MİHRAB ŞAMDANI - SÜLEYMANİYE CAMİİ

Dövme bakır üzerine motifler kalem işi olarak işlenmiş ve tombağa uyarlanmıştır.

Taban Çapı: 47 cm Yükseklik: 175 cm

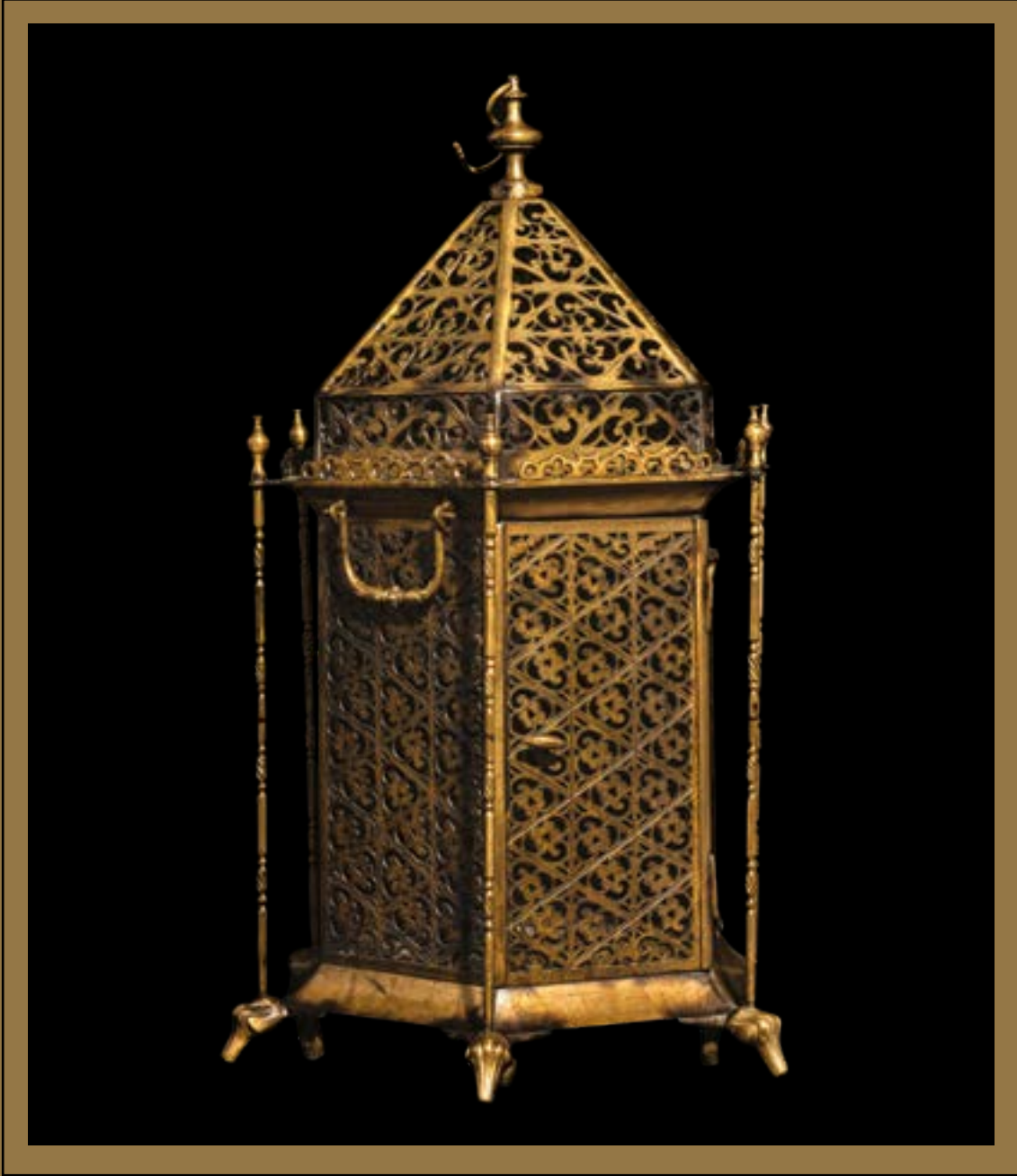


CANDLEHOLDER FOR MIHRAB - SÜLEYMANİYE MOSQUE

Hammered copper with “kalemişi” ornaments.

Base diameter: 47 cm Height: 175 cm





—
FENER / LANTERN
—

Bronz Döküm / Cast Bronze

Genişlik / Width: 38 cm

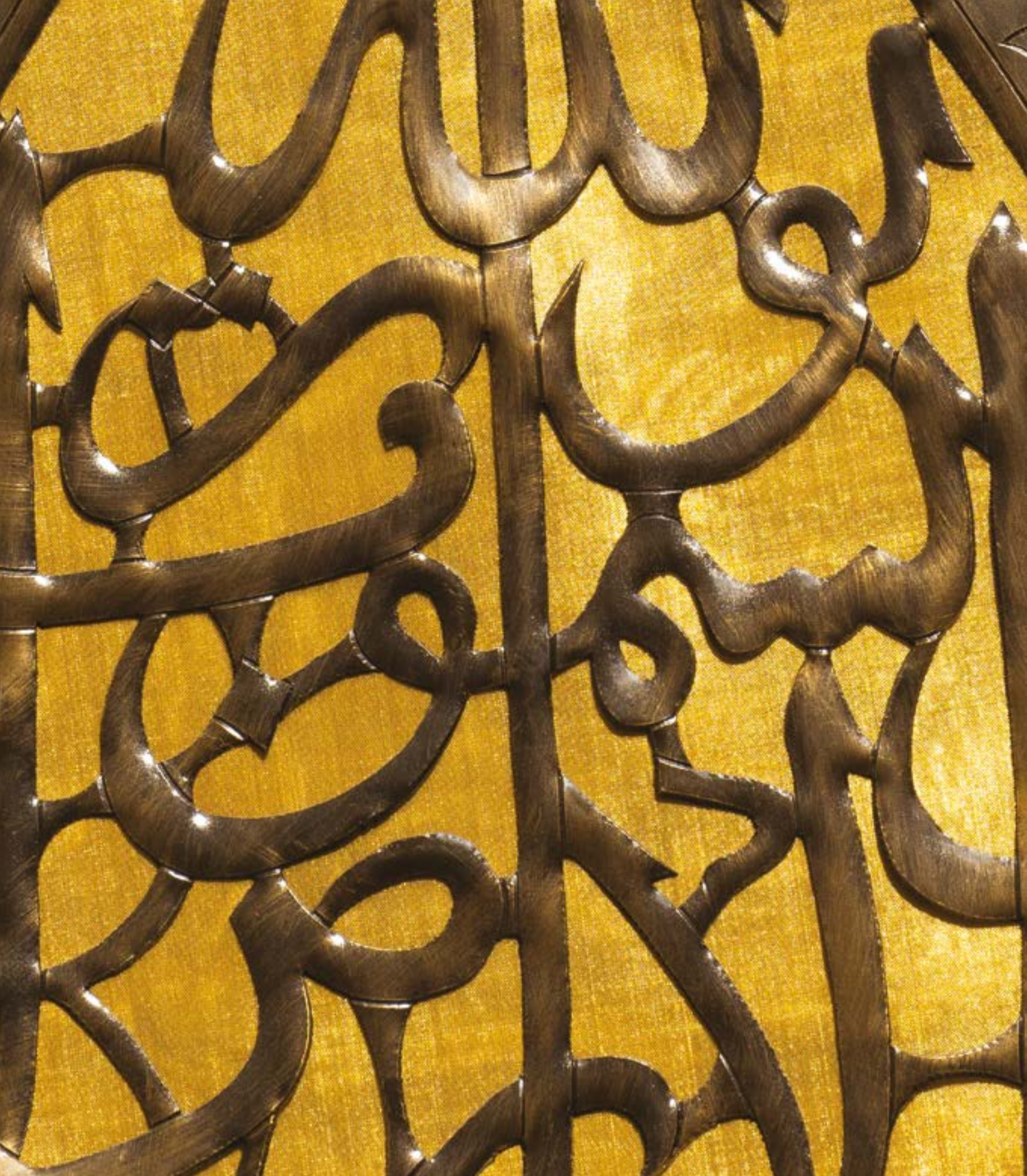
Yükseklik / Height: 65 cm



—
DUVAR APLİĞİ / WALL ORNAMENT
—

*Pirinç üzerine el oyması ve kakma.
Engraving and inlay on brass.*

*Genişlik / Width: 41 cm
Yükseklik / Height: 96 cm*





—
MİHRAP ŞAMDAN / CANDLEHOLDER FOR MIHRAB
—

Çiğdem Simavi Koleksiyonu / Çiğdem Simavi Collection
Tombak / Tombac

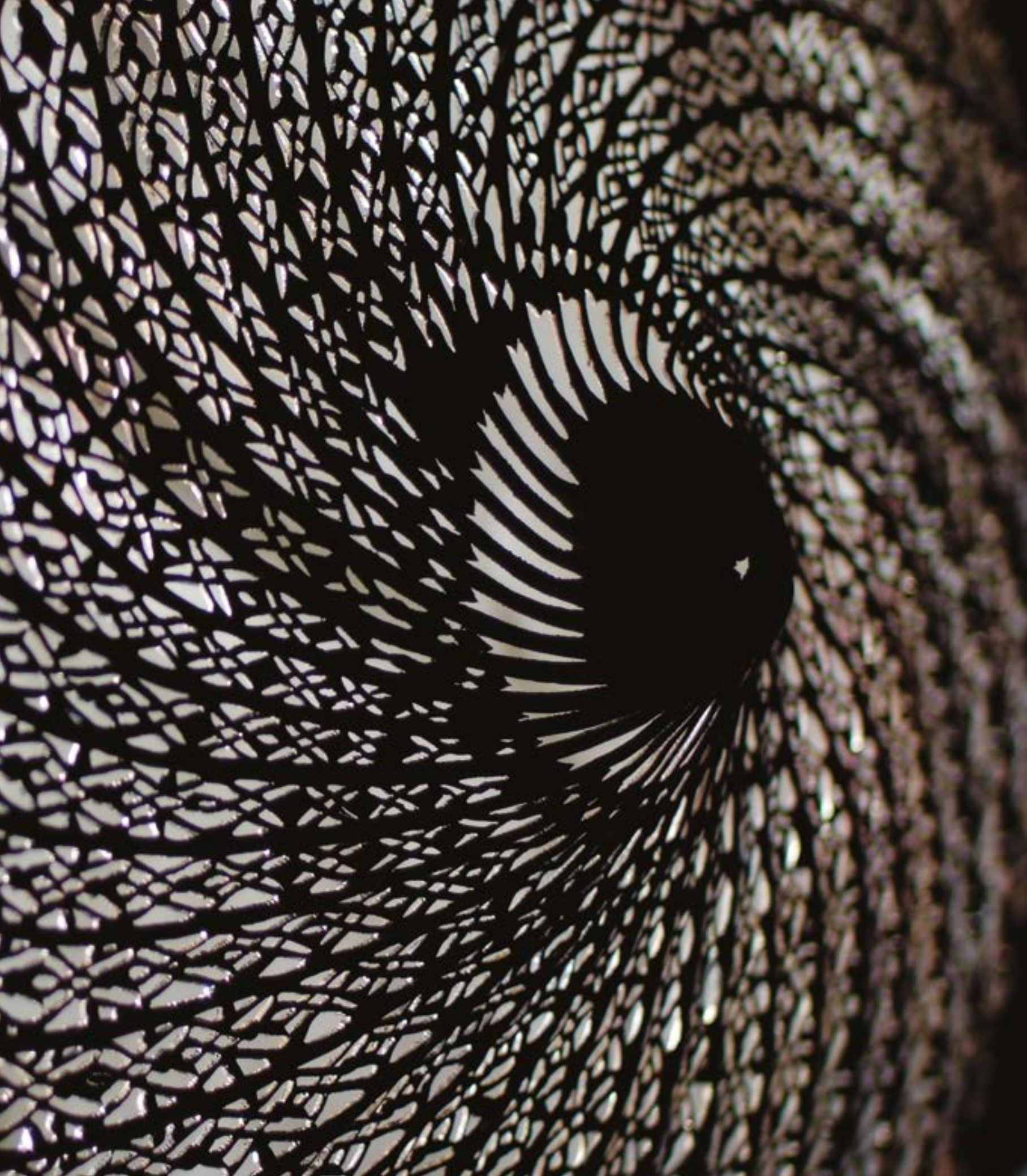
Taban çapı / Base diameter: 27 cm
Yükseklik / Height: 37 cm



—
MİHRAP ŞAMDAN / CANDLEHOLDER FOR MIHRAB
—

Bakır Tombak / Copper Tombak
Taban çapı / Base diameter: 36 cm
Yükseklik / Height: 49 cm









—
OSMANLI ŞADIRVAN ŞAMDAN
CANDLEHOLDER (FOUNTAIN FORMED)
—

Gümüş / Silver

Taban çapı / Base diameter: 40 cm

Yükseklik / Height: 52 cm



—
APLIK / WALL ORNAMENT
—

Ajurlu, pirinç.
Brass with openwork ornaments.
Çap / Diameter: 47 cm





—
ŞAMDAN / CANDLESTICK
—

Çiğdem Simavi Koleksiyonu / Çiğdem Simavi Collection
Tombak / Tombac

Taban çapı / Base diameter: 37.5 cm
Yükseklik / Height: 63.7 cm



ŞAMDAN / CANDLESTICK

Cumhurbaşkanlığı Koleksiyonu / Presidential Collection

Tombak / Tombac

Taban çapı / Base diameter: 23 cm

Yükseklik / Height: 40 cm









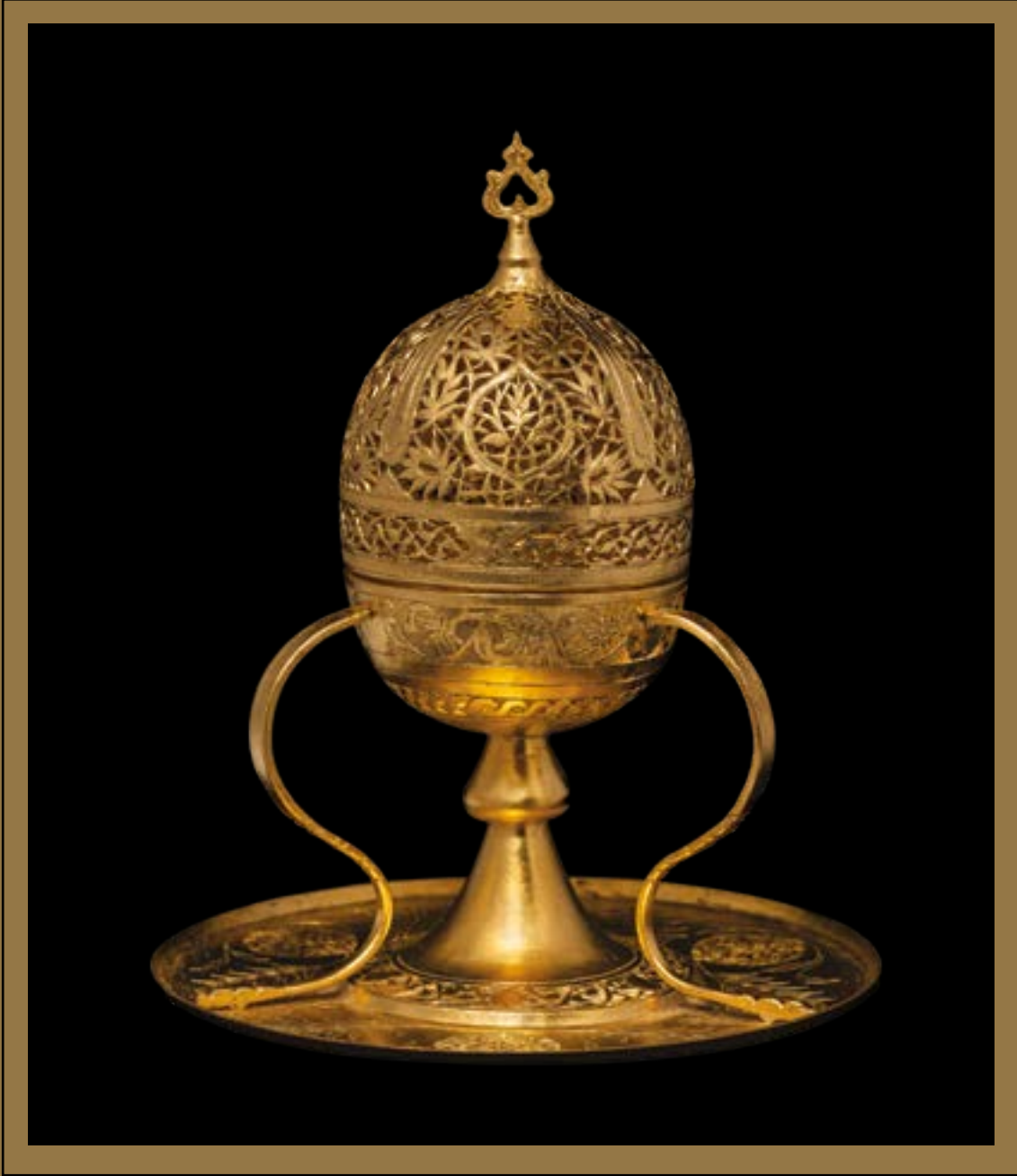
—
LEĞEN / BASIN
—

Çiğdem Simavi Koleksiyonu / Çiğdem Simavi Collection

Tombak / Tombac

Çap / Diameter: 34 cm

Yükseklik / Height: 9 cm



—
BUHURDAN / INCENSE BURNER
—

Tombak / Tombac

Taban apı / Base diameter: 20 cm

Yükseklik / Height: 25 cm





—
ŞAMDAN / CANDLESTICK
—

Bakkır Tombak / Copper Tombac
Taban çapı / Base diameter: 22 cm
Yükseklik / Height: 44 cm



ŞAMDAN / CANDLESTICK

Bakır Tombak / Copper Tombak
Taban çapı / Base diameter: 29 cm
Yükseklik / Height: 50 cm









— — — — —
ALEM / FINIAL
— — — — —

Ajurlu / Openwork
Taban çapı / Base diameter: 50 cm
Yükseklik / Height: 150 cm



—
ŞAMDAN / CANDLESTICK
—

Tombak / Tombac
Çap / Diameter: 53 cm
Yükseklik / Height: 48 cm





— — — — —
GEMİCİ LAMBASI / GYROSCOPIC NAUTICAL LANTERN
— — — — —

Bakır Burma / Twisted Copper

Çap / Diameter: 35 cm

Yükseklik / Height: 62 cm



K R KL  FENER / ACCORDION LANTERN

Tombak / Tombac
Genişlik / Width: 26 cm
Yükseklik / Height: 45 cm



— — —
VAZO / VASE
— — —

Tombak / Tombac
Genişlik / Width: 44 cm
Yükseklik / Height: 71 cm

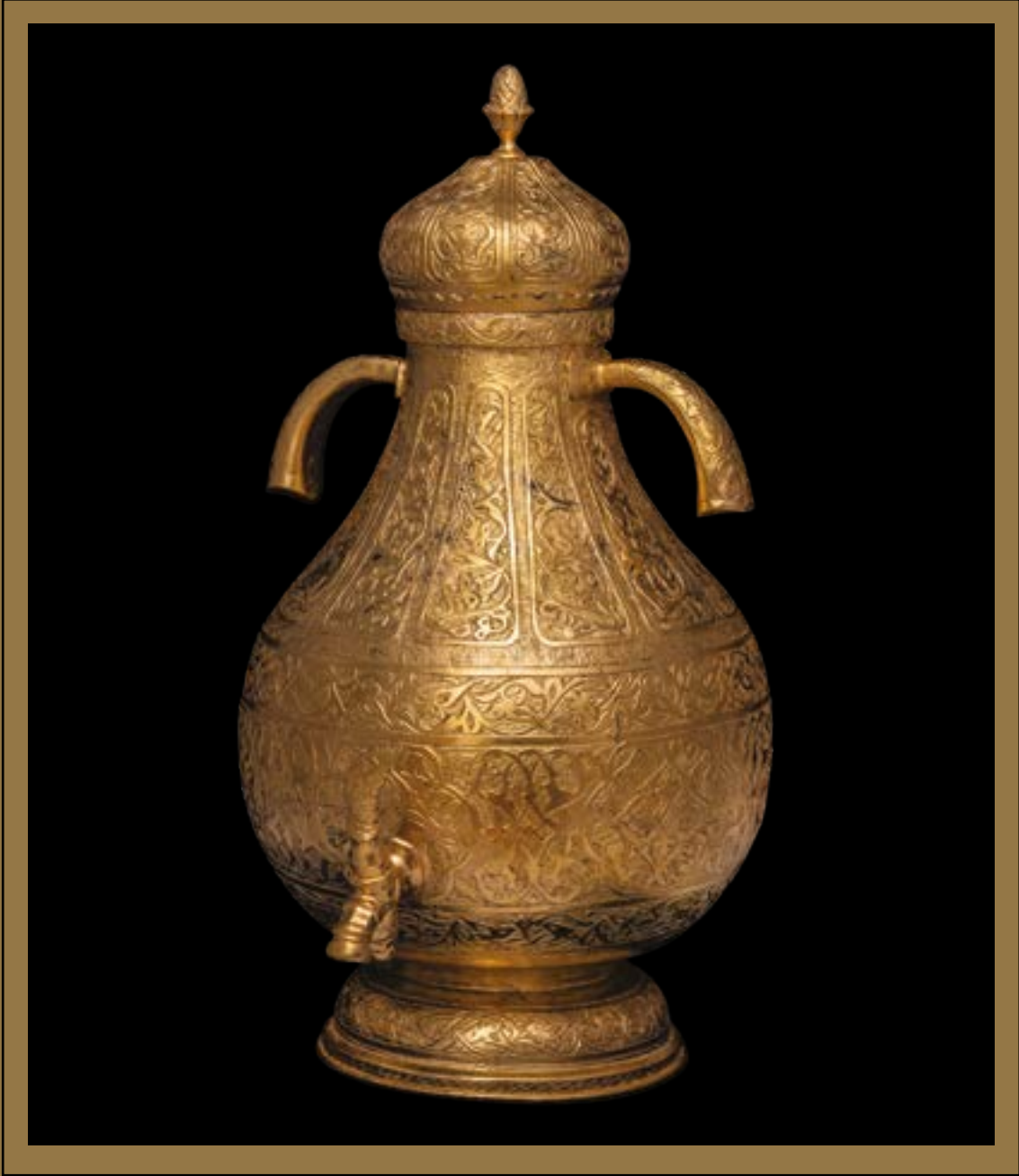






KAHVEDAN / COFFEE POT

Çiğdem Simavi Koleksiyonu / Çiğdem Simavi Collection
Mine İşlemeli Bakır / Enamelled Copper
Çap / Diameter: 11 cm
Yükseklik / Height: 15 cm



—
ŞERBETÇİ GÜĞÜM / SHERBET JUG
—

Tombak / Tombac
Genişlik / Width: 22 cm
Yükseklik / Height: 42 cm





— — — — —
SÜTLÜK / MILK JUG
— — — — —

Tombak / Tombac
Genişlik / Width: 21 cm
Yükseklik / Height: 27 cm

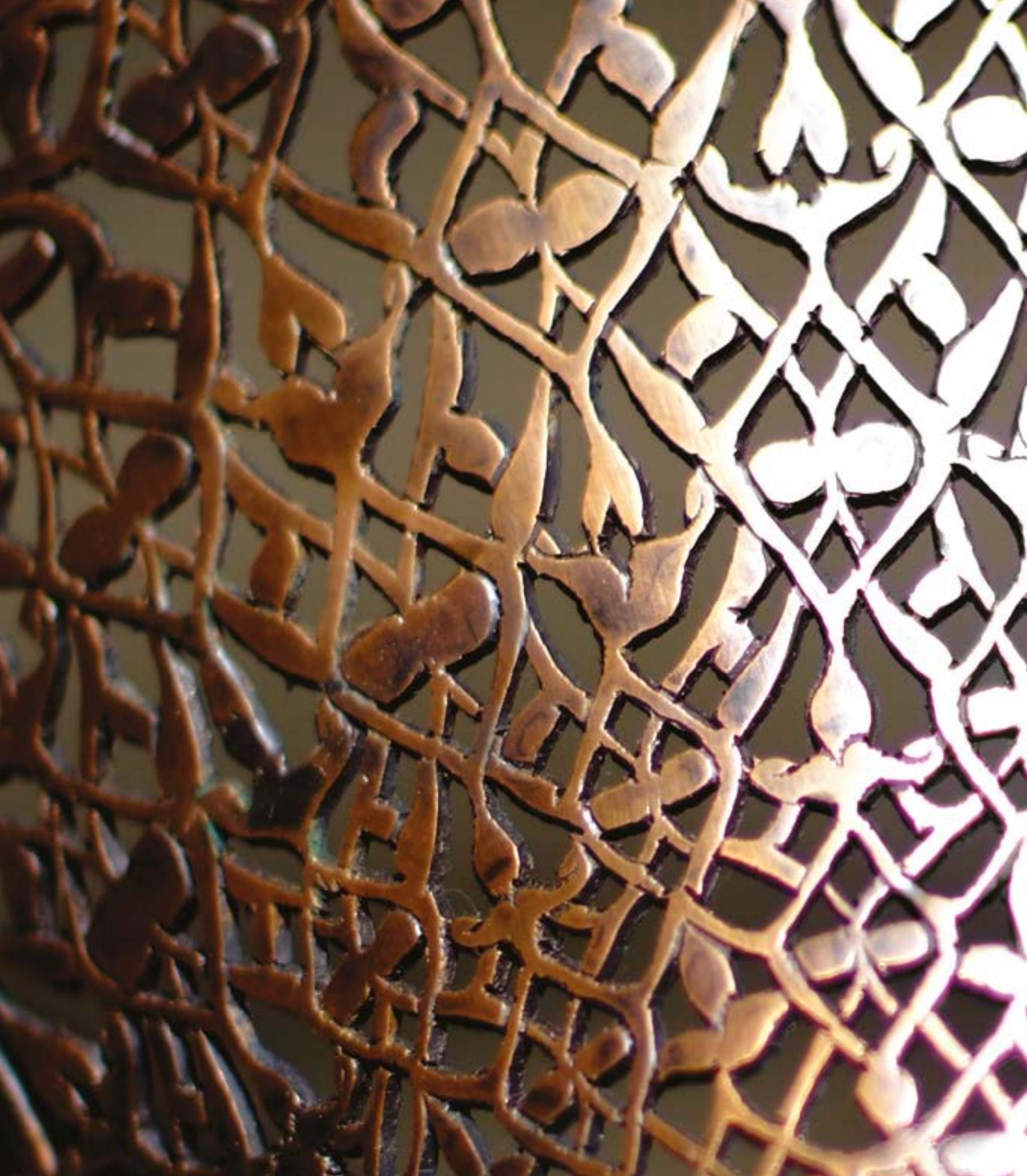


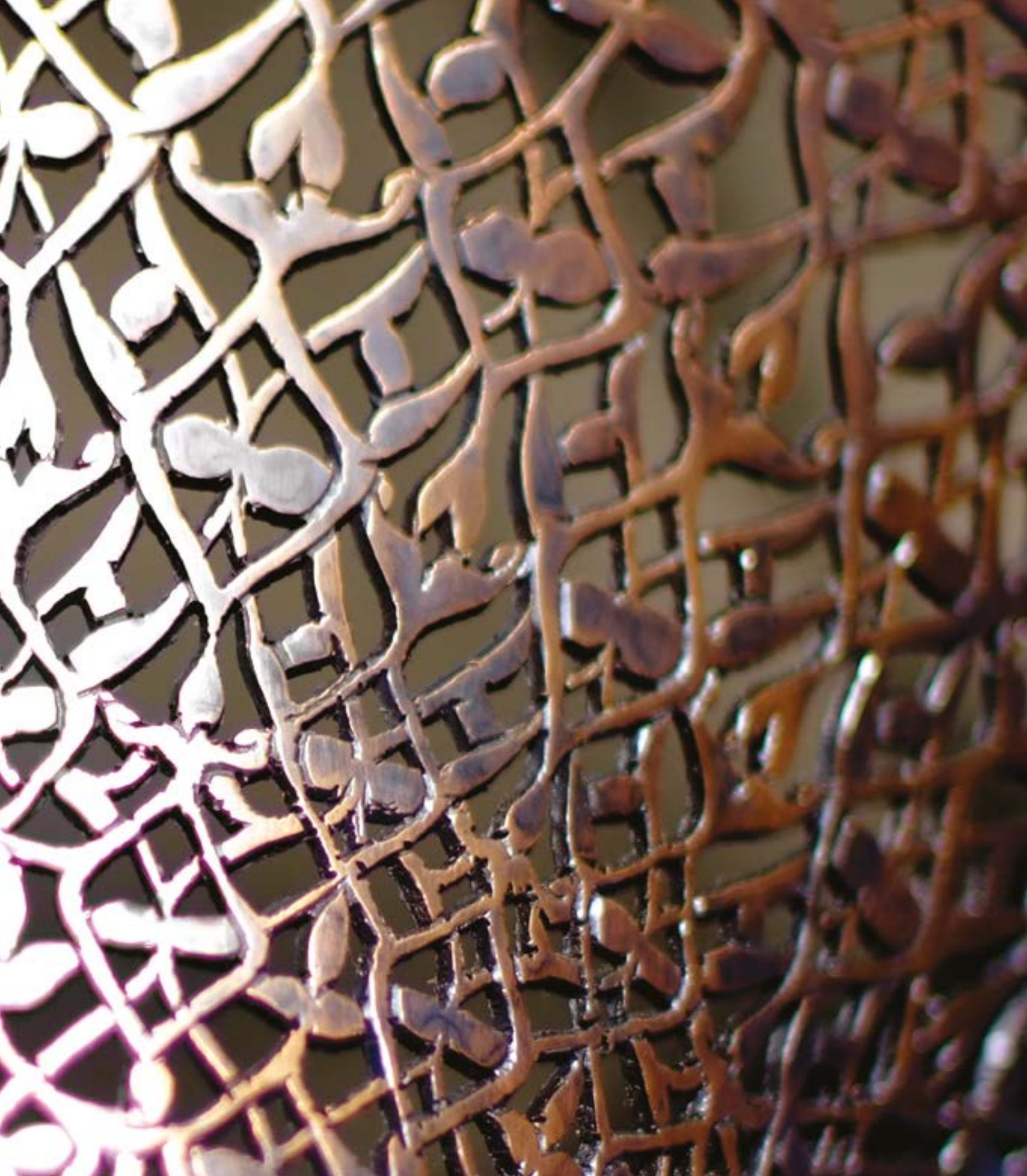
—
LEĞEN - İBRİK / EWER & BASIN
—

Tombak / Tombac

İbrik genişlik / Ewer width: 22 cm

İbrik yükseklik / Ewer height: 39 cm









—
ŞERBETÇİ GÜĞÜM / SHERBET JUG
—

İki kat ajurlu / Double layered openwork
Çap / Diameter: 35 cm
Yükseklik / Height: 55 cm



—
NARGİLE / WATER PIPE
—

925 ayar gümüş / Sterling silver
Çap / Diameter: 23.5 cm
Yükseklik / Height: 47 cm





—
AŞURELİK / LIDDED JUG (ASHURALIK)
—

Çiğdem Simavi Koleksiyonu / Çiğdem Simavi Collection

Tombak / Tombac

Çap / Diameter: 30 cm

Yükseklik / Height: 50 cm



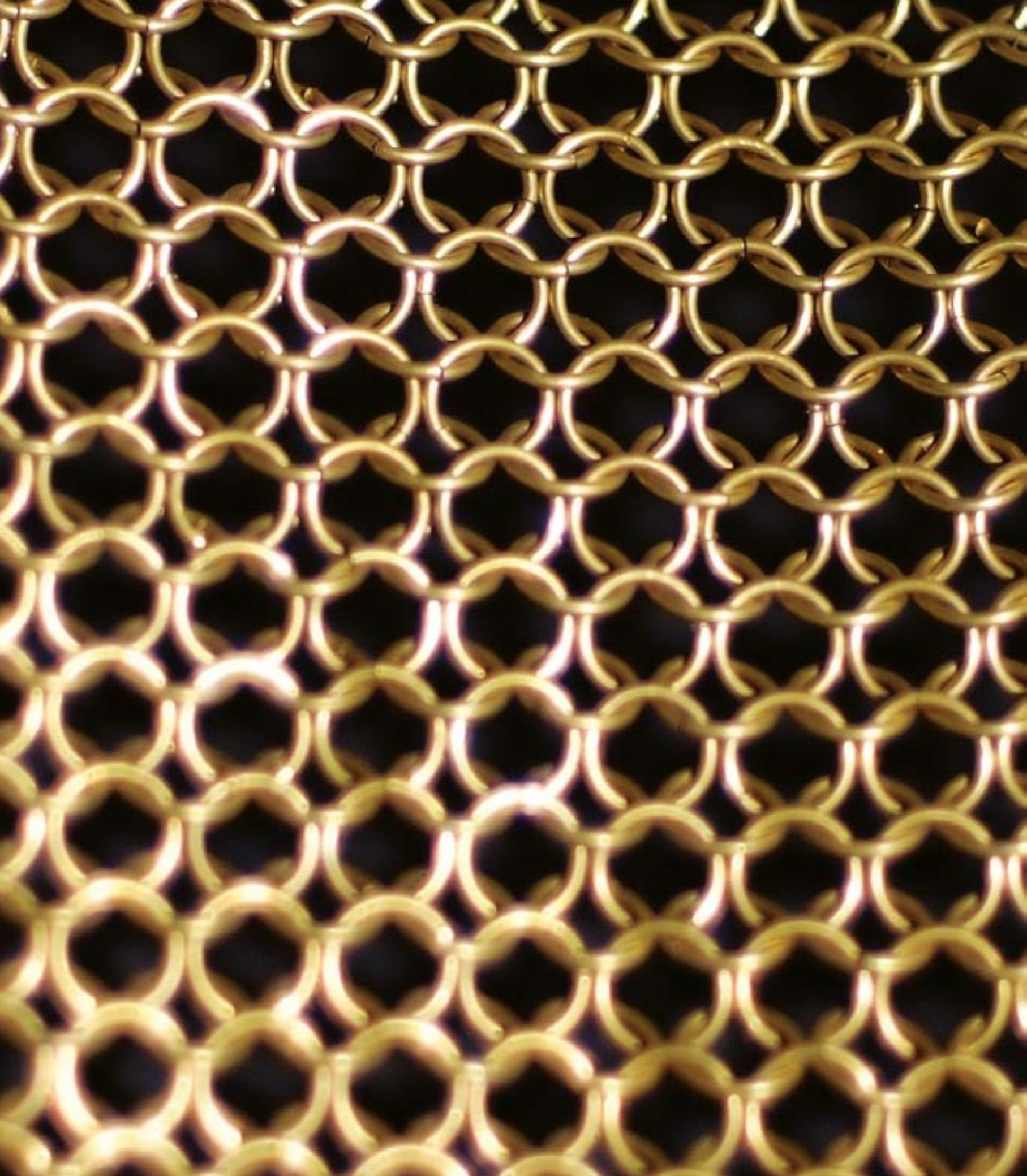
KAHVELİK VE KAŞIĞI / COFFEE CADDY & SPOON

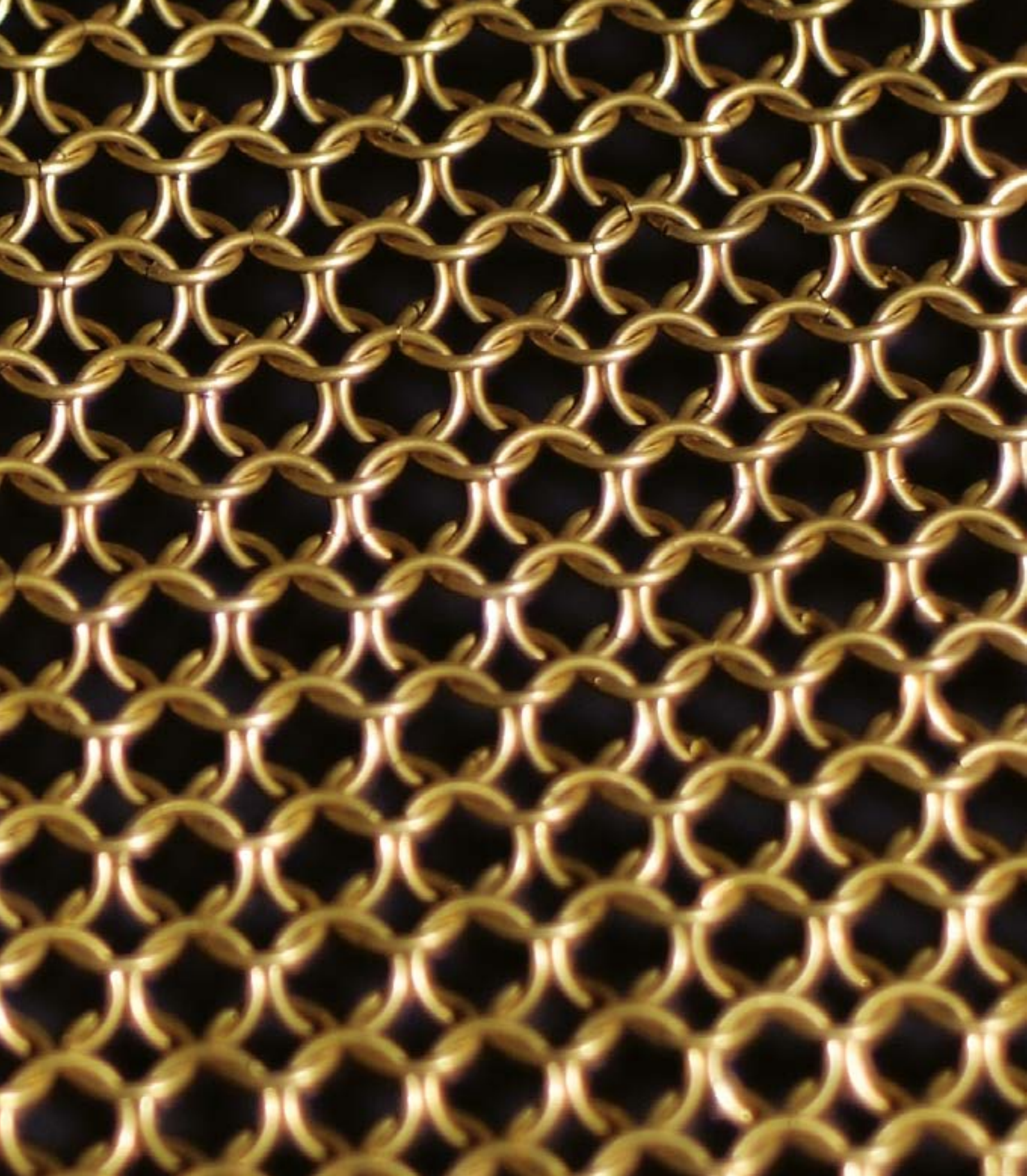
Çiğdem Simavi Koleksiyonu / Çiğdem Simavi Collection

Tombak / Tombac

Çap / Diameter: 15 cm

Yükseklik / Height: 26 cm









—
SAKIZLIK / MASTIC GUM BOWL
—

Tombak / Tombac
Genişlik / Width: 17 cm
Yükseklik / Height: 30 cm



MANGAL / BRAZIER

*Dövmeye bakır üzerine kakma tekniği ile motiflendirilmiştir.
Ornamented with inlays on hammered copper.*

*Genişlik / Width: 80 cm
Yükseklik / Height: 65 cm*





KAPAKLI SAHAN

Tombak

Çap: 34 cm Yükseklik : 23 cm



—
LIDDED-DISH (SAHAN)
—

Tombac

Diameter: 34 cm Height: 23 cm

BADEMLİK / ALMOND BOWL

Çiğdem Simavi Koleksiyonu / Çiğdem Simavi Collection

Tombak / Tombac

Çap / Diameter: 12 cm









G  LABDAN / ROSEWATER SPRINKLER

   dem Simavi Koleksiyonu /    dem Simavi Collection

Tombak / Tombac

Genişlik / Width: 9.5 cm

Y  seklik / Height: 21 cm



G  LABDAN / ROSEWATER SPRINKLER

   dem Simavi Koleksiyonu /    dem Simavi Collection

Tombak / Tombac

Genişlik / Width: 9.5 cm

Y  seklik / Height: 21 cm





— — — — —
HAMAM TASI / HAMMAM BOWL
— — — — —

Tombak / Tombac
Çap / Diameter: 21 cm



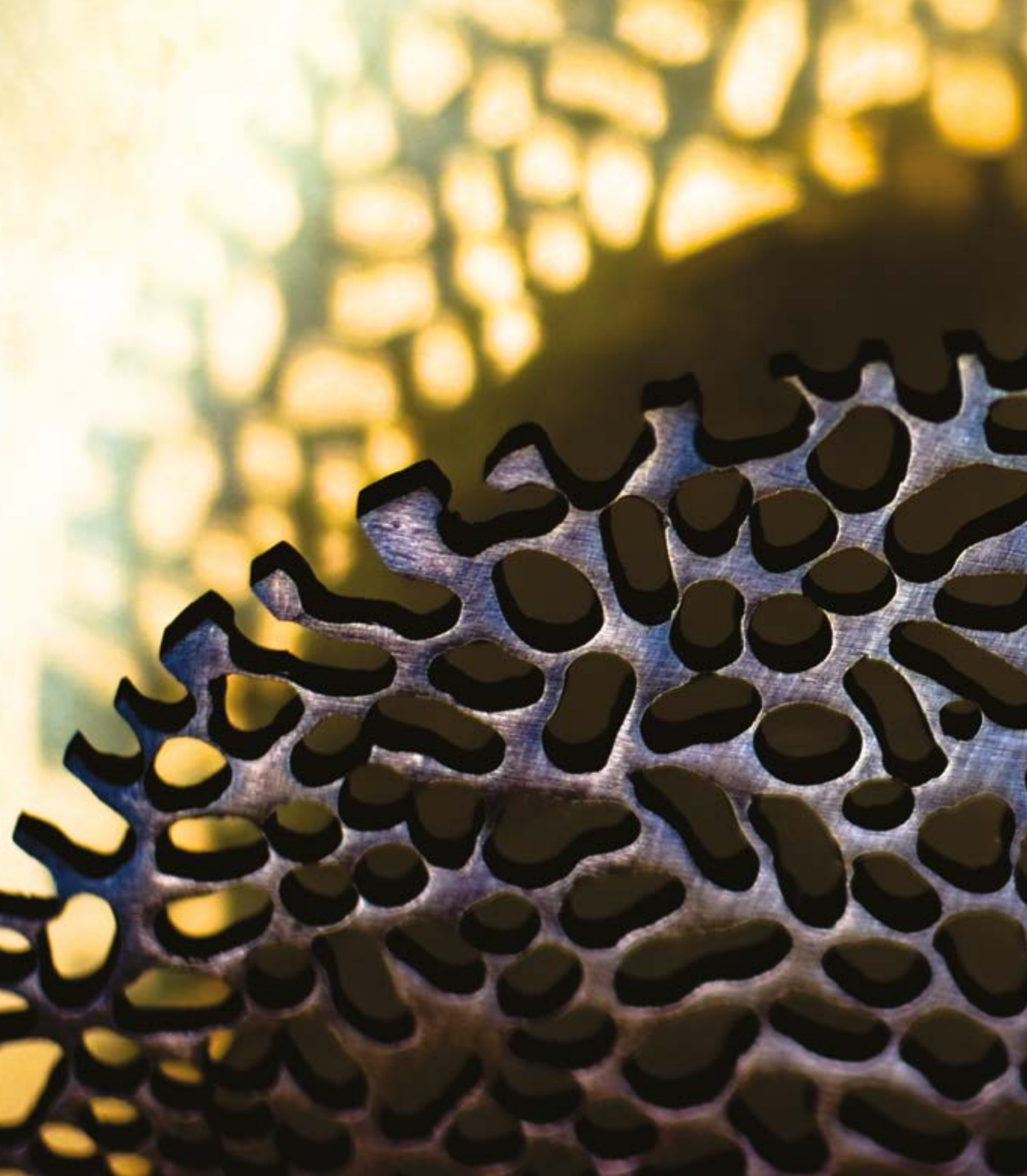
HAMAM TASI / HAMMAM BOWL

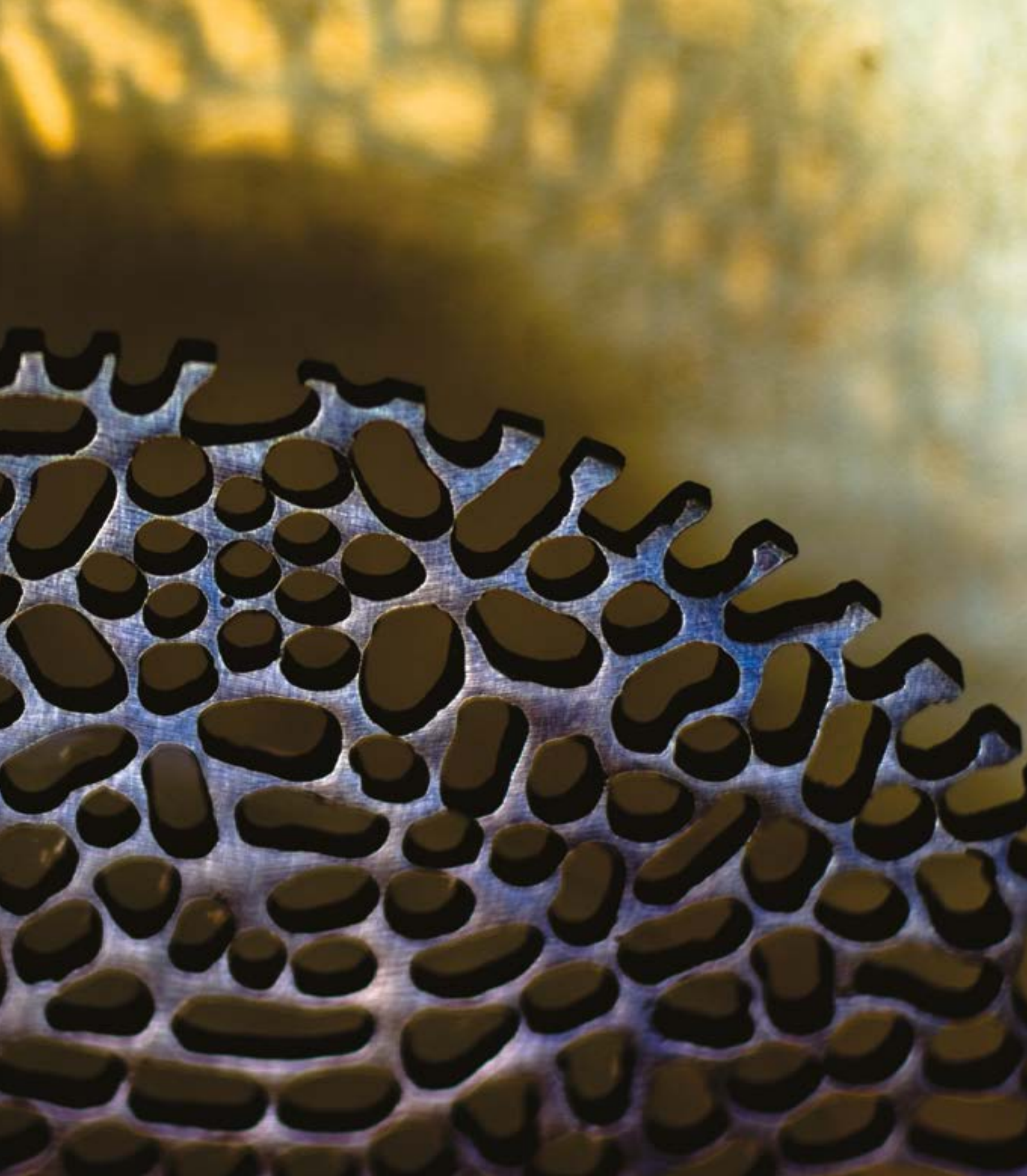
Çiğdem Simavi Koleksiyonu / Çiğdem Simavi Collection

Mine İşlemeli Tombak / Enamelled Tombac

Çap / Diameter: 15.3 cm

Yükseklik / Height: 5.4 cm









—
GÜLABDAN / ROSEWATER SPRINKLER
—

Tombak / Tombac
Genişlik / Width: 9.5 cm
Yükseklik / Height: 21 cm



—
GÜLABDAN / ROSEWATER SPRINKLER
—

Bakır / Copper
Genişlik / Width: 9.5 cm
Yükseklik / Height: 21 cm





G  LABDAN / ROSEWATER SPRINKLER

   dem Simavi Koleksiyonu /    dem Simavi Collection

Tombak / Tombac

Genişlik / Width: 10.5 cm

Y  seklik / Height: 24.5 cm



II. BAYEZİD PORTRESİ / PORTRAIT OF BAYEZİD II

Pirinç / Brass

Genişlik / Width: 68.5 cm

Yükseklik / Height: 101 cm



KAFTAN

Dövme bakır üzerine altın ve gümüş varak kullanılarak motifler kalem işi tekniği ile işlenmiştir.

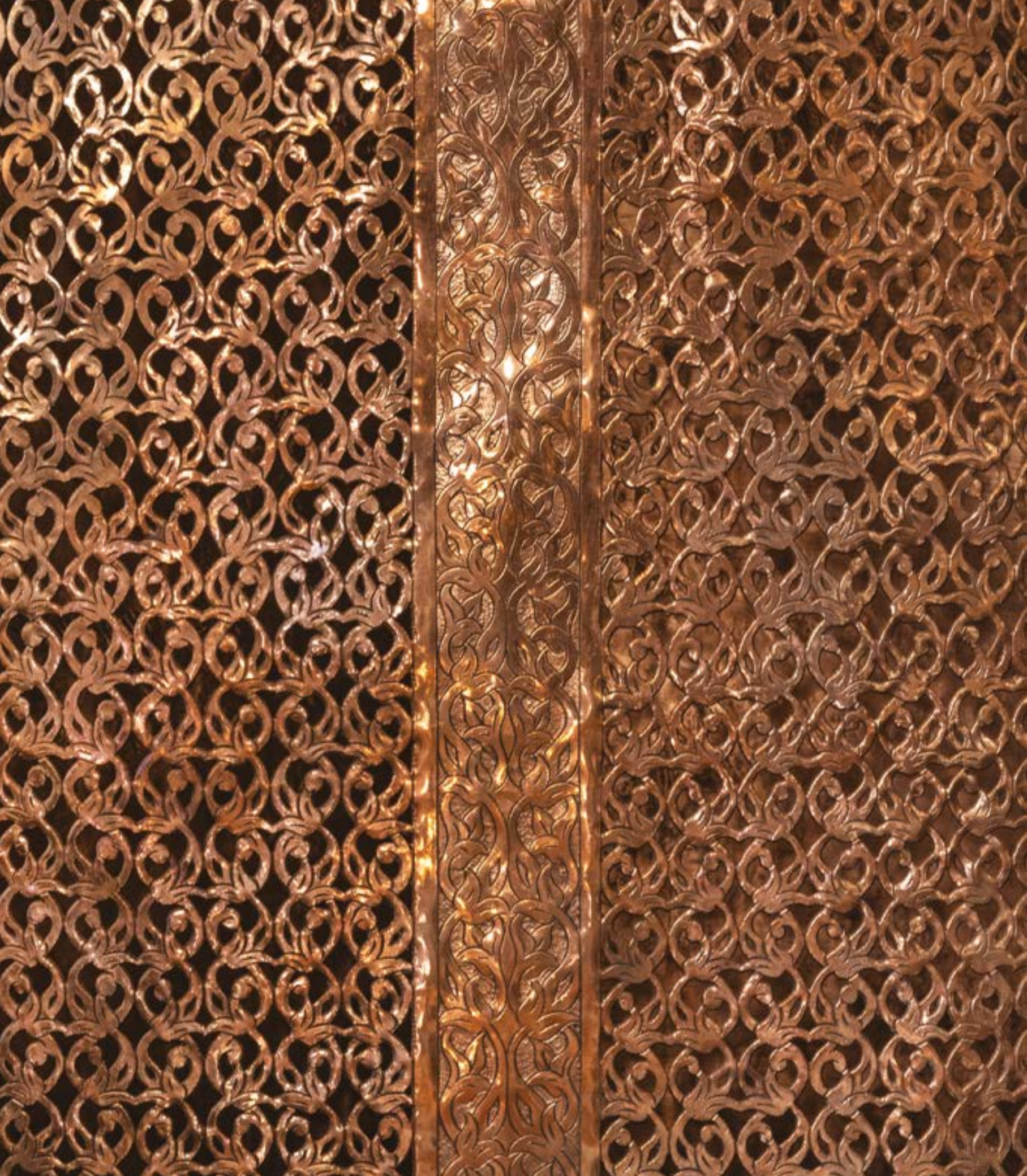
Genişlik: 45.5 cm Yükseklik: 49 cm



CAFTAN

Hammered copper, ornamented with gold and silver leaf in “kalemişi”.

Width: 45.5 cm Height: 49 cm





—
KAFTAN / CAFTAN
—

Bakır / Copper

Genişlik / Width: 89 cm

Yükseklik / Height: 97 cm



KAFTAN / CAFTAN

*Altın varakla bezenmiş dövme tekniği ile yapılmış kalem ile motiflendirilmiştir.
Hammered, with gold leaf ornaments and “kalemî” motifs.*

*Genişlik / Width: 46 cm
Yükseklik / Height: 48 cm*





SANDIK (OSMANLI HAZİNE SANDIĞI)
OTTOMAN TREASURE CHEST

*Ahşap üzerine pirinç ile süslenmiştir.
Brass ornamented wood.*

*Genişlik / Width: 77 cm
Yükseklik / Height: 45 cm
Derinlik / Depth: 41 cm*











—
AY KENAR TEPŞİ
TRAY (“AY KENAR” w/ MOON FORMED EDGE)
—

*Bakır dövme tekniği ve kalem işi.
Hammered copper and “kalemişi.”
Çap / Diameter: 97 cm*



—
YIĞMA KENAR TEPSİ
TRAY (“YIĞMA KENAR” w/ STACKED EDGE)
—

Bakır / Copper
Çap / Diameter: 102 cm





KINA TEPİİİ / HENNA TRAY

Çiğdem Simavi Koleksiyonu / Çiğdem Simavi Collection

Tombak / Tombac

Çap / Diameter: 21 cm

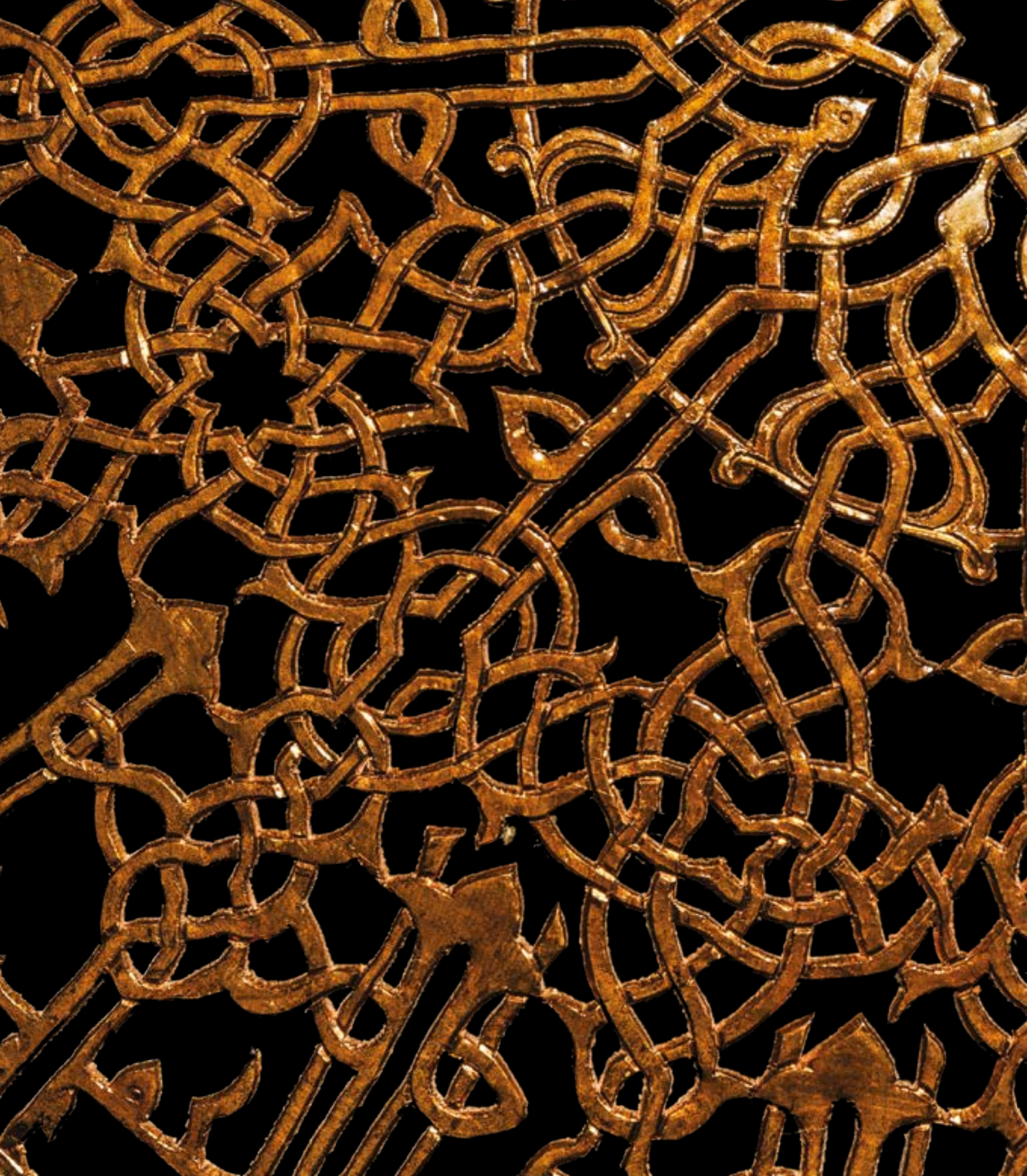


— — — — —
KALKAN / SHIELD
— — — — —

Bakır Tombak / Copper Tombac
Çap / Diameter: 27.5 cm









—
KÜFİ YAZILI DUVAR APLİĞİ
WALL ORNAMENT WITH KUFİ SCRIPT
—

Bakır / Copper
Çap / Diameter: 55 cm



—
AY KENAR TEPŞİ
TRAY (“AY KENAR” w/ MOON FORMED EDGE)
—

Tombak / Tombac
Çap / Diameter: 97 cm





— — — — —
AT ALINLIĞI / CHAMFRON
— — — — —

Tombak / Tombac
Genişlik / Width: 42 cm
Yükseklik / Height: 60 cm



—
DİVÎT / PENBOX
—

Tombak / Tombac
Genişlik / Width: 6 cm
Yükseklik / Height: 26 cm









—
MİĞFER / HELMET
—

*Demir üzerine gümüş kakma/ Silver inlayed on iron.
Çap / Diameter: 22 cm
Yükseklik / Height: 31 cm*



— — — — —
ALEM / FINIAL
— — — — —

Bakır / Copper

Genişlik / Width: 24 cm

Yükseklik / Height: 40 cm





TARİKAT ALEMİ / SECTARIAN FINIAL

Bakır / Copper
Genişlik / Width: 22 cm
Yükseklik / Height: 23,5 cm



TARİKAT ALEMİ / SECTARIAN FINIAL

Bakır / Copper
Genişlik / Width: 26 cm
Yükseklik / Height: 61 cm



— — — — —
MİĞFER / HELMET
— — — — —

Tombak / Tombac
Çap / Diameter: 22.5 cm
Yükseklik / Height: 33 cm



—
MİĞFER / HELMET
—

Tombak / Tombac
Çap / Diameter: 22.5 cm
Yükseklik / Height: 33 cm





Kaya KALAYCI

Beyazıt Çadircılar Caddesi 40 numaradan çıkan ve dünyanın dört bir yanına ulaşan bakır ve tombak eserlerin geçmişi Sultan Abdülmecid devrine dayanır. Büyükbaba Artin Usta, Sultan Abdülmecid devrinde Bursa'ya bağlı Çengiler Köyü'nde (Cumhuriyet döneminde Yalova'ya bağlı Sugören Köyü) dünyaya gelir. Geniş zeytinlik arazilerin içerisinde çiftçilikle ilgilenen Artin Usta'nın bir diğer uğraşı köyü ve yakın çevresine bakır kap üretmektir.

1881'de dünyaya gelen Haçik Usta ise tıpkı babası Artin Usta gibi bakır kap kacak üretimiyle uğraşır. Haçik Usta'yla birlikte ailenin Bursa'da başlayan hikayesi bambaşka bir yöne çevrilir. Tanzimat reformları tüm Osmanlı İmparatorluğu tebasının askerlik yapmasını şart koşar. Haçik Usta 1911'de askere alınır ve henüz başlamış olan Trablusgarp Savaşı'na katılmak üzere Kuzey Afrika'ya gönderilir. Yolculuğun son durağı, o tarihte fiilen İngiltere kontrolünde olan Mısır olur; Haçik Usta burada sekiz yıl esir kalır. 1919'da, Mondros Mütarekesi'nin ardından Bursa'ya dönen Haçik Usta savaşın fırtınalı günlerinin toz bulutları dağıldığında, eşi ve çocukları da dahil olmak üzere geride kimsesinin kalmadığını görür.

Bursa'da kendisini bağlayan bir şey olmadığını fark ederek İstanbul'a, Şişli'de yaşayan bir akrabasının yanına gelir. Bu dönemde, Beyazıt Çadircılar Caddesi 40 numaradaki dükkânda baba mesleği bakırcılıkla uğraşmaya başlar. Ankaralı Dikrahuni Hanım'la evlenen Haçik Usta'nın Virgin isminde bir kızı ve babasının adını verdiği Artin isminde bir oğlu olur. Çalışkanlığıyla dikkat çeken Haçik Usta Çadircılar Caddesi'ndeki dükkânı bir süre sonra satın alır.

İstanbul odaklı bir hayat kuran ailenin yolunu köklerinin bulunduğu Yalova'ya çevirense Atatürk'ün bölgeye olan ilgisi olur. 1929 ile 1937 yılları arasında toplamda 130 gününü Yalova'nın termallerinde geçiren Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün kaldığı Baltacı ve Millet Çiftliği ile Atatürk Köşkü'nün ihtiyaçları için bakır kaplar üretilmesi ve kalaylanması vazifesi o yıllarda zanaatıyla adından söz ettiren Haçik Usta'ya verilir. Atatürk'ün "Haçan Usta" dediği Haçik Usta'ya 1934 yılında Soyadı Kanunu'nun çıkmasıyla "Kalaycı" soyadı bizzat Gazi tarafından verilir.

The history of the copper artefacts originating from Çadircılar Street number 40 in Beyazıt dates back to the times of Sultan Abdülmecid. Master Artin, the great-grandfather, was born in Çengiler Village of Bursa, which is today the Sugören Village of Yalova, during Sultan Abdülmecid's reign. Master Artin, who was a farmer with vast olive plantations, also produced copper utensils for his and nearby villages.

Master Haçik, who was born in 1881, also produced pots, pans and other utensils from copper. It was with him the family story originating from Bursa took a turn. Tanzimat reforms dictated that all male subjects of the Ottoman Empire should enrol for mandatory military service. Master Haçik was enlisted in 1911 and immediately sent to the Northern Africa to join the Tripoli front of the Italo-Turkish War. He ends up in Egypt, then under British command, and stays there for eight years as a prisoner of war. Following the Armistice of Mudros in 1919 Master Haçik returns to Bursa and finds himself alone having lost all his family, wife and children.

Realising Bursa has nothing left to offer him, he moves to Istanbul and moves in with a relative living in Şişli. It is at this time he once again picks up the family trade and starts working as a coppersmith in the shop at Beyazıt's Çadircılar Street number 40. Haçik Usta, who married lady Dikrahuni from Ankara, has a daughter named Virgin and a son named Artin named after his father. Well known for his diligence Master Haçik buys the shop he works at in no time.

Now an Istanbulite, Master Haçik finds himself working in his old hometown of Yalova thanks to the attention given to the region by Atatürk. Mustafa Kemal Atatürk has spent 130 vacation days in total in Yalova between 1929 and 1937 staying in Baltacı and Millet farms and the Atatürk Mansion, and it was Master Haçik who was entrusted to produce and maintain the copper utensils for all the kitchens. After

1955’de felç geçiren ve vefatına kadar geçen dokuz yıllık süreçte dükkânından uzak kalan Haçik Kalaycı, Beyazıt Çadırcılar Caddesi’ndeki dükkânını oğlu Artin’e bırakır. 1930’da Aksaray’ın Langa semtinde dünyaya gelen Artin Kalaycı, bakırcılıkla uğraşan bir ailenin üçüncü nesli olarak çocukluğundan itibaren babasının yanında çırak olarak çalışmaya başlar. 1958’de evlenen Artin Kalaycı’nın iki çocuğu olur. 1959 yılında Kaya Karakin Haçik’in ve 1963’de İrma Dikrahuni’nin katılması ile genişleyen aile Aksaray’dan Bakırköy’e taşınır.

1991’de Çadırcılar Caddesi’ndeki 44 numaralı dükkânı da satın alan ve işleri iyice yoğunlaşan Artin Kalaycı’nın sağlığı kötüleşir. 1994 yılında bir yıl süreyle kanser tedavisi de gören Artin Kalaycı işinden ayrı kalamaz ve 1995’te atölyesinin başına döner. 1999’a kadar aktif şekilde bakırcılık yapan Artin Kalaycı 12 Şubat 2000’de vefat eder.

Artin Kalaycı’nın vefatından sonra dükkânın yönetimini üstlenen oğlu Kaya Kalaycı günümüze kadar süren farklı açılımlar, modern üretimler ve yaşatılan gelenek devri başlar. Aile mesleği olan bakırcılıkla tıpkı büyük dedesi, dedesi ve babası gibi çocuk yaşta tanışan Kaya Kalaycı için bakır ilk oyuncağıdır. İlkokul günlerinde hafta sonlarını babasının dükkânında geçiren Kalaycı, Alman Lisesi’ni bitirir. Yüksek öğrenimini tamamlayarak kendi yolunu çizmesini arzu eden babasının isteğine karşın 1980 yılında kazandığı Boğaziçi Üniversitesi Turizm Otel İşletmeciliği Bölümü’ne kayıt yaptırmaz. Nesiller boyu aktardıkları bakırcılık sanatından vazgeçemeyen Kaya Kalaycı askere gider ve dönüşünde babasının yanında çalışmaya başlar.

Kaya Kalaycı’yı Beyazıt’ın tarih kokan sokaklarına çağıran ses, dükkânlarını ziyaret eden isimlerde gizlidir. İstanbul’un zevk sahibi seçkin simaları, koleksiyoncular, üniversite hocaları, konsoloslar, dünyanın her yanından bir kültürün son temsilcilerini

the introduction of the Surname Law in 1934, Atatürk, who called Master Haçik “Haçan Usta”, personally named him “Kalaycı” meaning tinsmith in Turkish.

Master Haçik suffered a stroke in 1955 and had to give up working in his beloved shop, which he trusted to his son Artin. He passed away nine years later. Artin Kalaycı was born in the Langa neighbourhood of Aksaray in 1930. He picked up the family trade as a child apprenticing to his father and became the third generation of this coppersmith family. Married in 1958 he had two children, Kaya Karakin Haçik in 1959 and İrma Dikrahuni in 1963, and the growing family moved to Bakırköy.



Artin Kalaycı

Artin Kalaycı, whose business was booming, bought a second shop in Çadırcılar Street at number 44 in 1991 but unfortunately, his health started to decline at the same time. He had cancer treatment for a year in 1994 but could not keep away from his shop for long and returned to business in 1995. Actively working as a coppersmith until 1999, Artin Kalaycı passed away on February 12th, 2000.

Kaya Kalaycı took on the responsibility of the now-famous shop after his father’s death. His was the era that mixed in modern design and alternative approaches to a strongly surviving tradition. Copper was his first toy as a child when he apprenticed in the family trade just like his father and grandfather before him. Kaya Kalaycı, who graduated from the Deutsche Schule Istanbul, spent his weekends in his father’s shop during primary school. Although his father urged him to continue his education and embrace a different profession, he refused to enrol at the Boğaziçi University, which he was accepted in 1980. Instead, he started working at the family shop after returning from his military service.

görmek için İstanbul'a akan turistler Artin Usta'nın dükkânın mutad ziyaretçileri arasındadır. Bu zengin kültürel mirasın günümüzde gördüğü ilginin çağrısına kulak veren Kaya Kalaycı, üç nesildir ailesinin uhdesindeki bakırcılık zanaatını dördüncü kuşak olarak sanata çevirmeye daha lise yıllarında karar verir.

1980'li yılların hızla değişen Türkiye'sinde Osmanlı İmparatorluğu'nun mirasına ilginin artması sanatsal zenginliklerin de tekrar gün yüzü görmesini sağlar. Selçuklu ve Osmanlı devrinde kullanılan bakır eserler Kalaycı ailesinin dükkanında elden geçirilir.

1982 yılında askerden dönen Kaya Kalaycı, Kanada Üniversitesi mezunu Bedros Kato ile çalışmaya başlar. Bedros Kato'dan mesleğin inceliklerinin yanı sıra esnaflığı ve pazarlama stratejilerini öğrenen Kalaycı 1997 yılına kadar babası Artin Usta ile baba dostu Sivaslı Ohannes Usta'nın bilgilerinden de faydalanır. Bu donanım yeni bir formun ve kullanım modelinin doğumuna alt yapı sağlayacaktır.

Kalaycı ailesi 1980'li yılların sonunda Divan Oteli için üç yüze yakın kapaklı sahan üretir. Yine aynı dönemde 1989 yılında İstanbul'da gerçekleştirilecek olan "Dünya Genç İşadamları Toplantısı" için bin bakır sahan üretirler. Bu çok önemli iş için ihaleye özel olarak davet edilen ve bu işin altından kalkabilecek tek atölye olarak görülen Kalaycı ailesi beklendiği gibi ihaleyi alır. Kısa sürede tamamlanan sahanlar çok beğenilir ve Kalaycı ailesi alanında dünya çapındaki isimlerin ilgi odağı haline gelir. Rahmi Koç, Semahat Arsel ve özellikle Çiğdem Simavi gibi sanat severlerin ziyaretleri ve özel eser talepleri Çadırcılar Caddesi 40 numarada bulunan dükkânın yelkenlerini farklı bir ufka doğru doldurur.



Ohannes Usta

The muse that summoned Kaya Kalaycı to the historic streets of Beyazıt was the people that visited their shop. The epicure elite of Istanbul, the collectors, the academics, diplomats, and the tourists pouring from all over the world to witness the last representatives of an ancient trade were the visitors of Master Artin. Responding to the attention his traditional craft attracted, Kaya Kalaycı decided to become a master coppersmith like three generations from his family before him when he was still in high school.

In the fast-changing Turkey of the 80s, the Ottoman heritage saw a revival; resulting in a renewed interest for the period's arts and artefacts. Many copper artefacts found their way to the Kalaycı family shop to be renovated.

Upon his return from the military service in 1982, Kaya Kalaycı started to work with Bedros Kato, an alumnus of the University of Canada. Kalaycı learned the tricks of his trade, and the notion of being a craftsman as well as ways of marketing from him while still enjoying the privilege of acquiring the knowledge of his father Master Artin and Master Ohannes of Sivas, a friend of the family. This background allowed him to create new forms and uses for his material.

By the late 80s, Kalaycı family produced almost three hundred rondeaux with lids for the Divan Hotel. Around the same time, they produce a thousand rondeaux for a young businesspeople's summit to be held in Istanbul in 1989. For this enormous undertaking, they were specially invited to tender having been seen as the only workshop

Kalaycı ailesinin ürettiği bu eserler o denli ilgi görür ki 1993 yılında Avusturya Konsolosluğu halen aile atölyesinin başındaki Artin Usta'dan Habsburg İmparatorluğu'nun "devlet azizi" olarak kabul edilen Aziz Johannes Von Nepomuk'un Barok dönemde yapılmış bir heykelinin replikasını yapmasını ister. Yüz seksen santimlik bu güzel bakır eser konsolosluk tarafından Lüksemburg şehrine hediye edilir ve bugün de şehrin girişinde yer alır. İlk önceleri klasik eserlerin tekrar üretimi üzerine yoğunlaşan Kalaycı zaman içinde "21. yüzyılın antikaları" olarak tanımlanan özgün tasarımlarını üretmeye başlar.



1990'lı yıllar boyunca Anadolu'ya terkedilmiş ve ancak yabancıların ilgi gösterdiği eski eserlerin tamiriyle ve özel eser üretimiyle hayat bulan Çadircılar Caddesi'ndeki dükkânın kaderi yeni bin yılla değişir. Artin Usta'nın vefatının ardından, 2000 yılında, değer bilir isimlerin yönlendirmesiyle çarşıdaki 40 numaralı dükkân bırakılır, satış için açılmış 44 numaralı dükkân korunarak Nişantaşı'ndaki yeni showrooma geçilir. Bu dönemde Kaya Kalaycı'nın ana tasarım aksı aydınlatma ürünleridir. Ancak, özellikle Çiğdem Simavi'yle çalışmaya başladıktan sonra Osmanlı İmparatorluğu dönemi sanatını yaşatmak Kaya Kalaycı'nın benimsediği ve her daim taşıdığı bir amaç olur.

Binlerce yıllık bir geleneği taşıyan bakırcılık zanaatına farklı formlar kazandırarak onu bir sanat olarak icra eden Kaya Kalaycı'nın bu anlamda önünü açan isimlerden biri de 1997 yılından itibaren beraber çeşitli projelere imza attıkları iç mimar Zeynep Fadillioğlu

to handle such an order. Not surprisingly, they won the tender contract and the rondeaux completed in a short time were highly appreciated; making the Kalaycı family a household name in the field around the world. Visits from prominent names like Rahmi Koç, Semahat Arsel and especially Çiğdem Simavi followed by special orders meant that the winds were changing for the humble shop in Çadircılar Street number 40.

In 1993 The Austrian Embassy commissioned Master Artin, who was still working at the time, for a replicate of the Baroque statue of John of Nepomuk, the patron saint of Bohemia. This delicate copper statue reaching the height of 180 centimetres was then gifted to the city of Luxembourg where it remains. Kalaycı family at first focusing on replicas later broadened their scope by producing "the antiques of the 21st century."

The fate of the shop in Çadircılar Street that survived with special orders and the repair of old artefacts, which were left at Anatolia and only attracted the attention of a few interested foreigners, during the 1990s changed with the new millennium. In 2000, after the death of Master Artin, the shop at number 40 was given up; their presence in the bazaar continuing in number 44, with the guidance of their appreciative patrons, the business was moved to a showroom in Nişantaşı. At the time the main design line by Kaya Kalaycı was lighting fixtures. However, especially after working with Çiğdem Simavi, Kaya Kalaycı acquired and embraced the aim of continuing the art of the Ottoman era.

One of the names that paved the way for Kaya Kalaycı, who continues the thousand-year-old tradition of copper working by adding new forms and performing it as an art, was the interior architect they worked with since 1997, Zeynep Fadillioğlu. At the time Kaya Kalaycı, who defines himself as "a master of copper and tombac," focused on the production of works for decoration.

olur. Kendisini “bakır ve tombak ustası” olarak tanımlayan Kaya Kalaycı bu dönemde dekorasyon amaçlı eserlerin üretimine ağırlık verir.

Kaya Kalaycı, Şakirin Camii’nin sekiz köşeden oluşan kubbe ve minare alemlerini, dört cephesinde bulunan dökme metalleri, kadınlar mahfili korkulukları ve girişindeki üç adet ayetli aydınlatmalar, The Stone Otel ve Four Seasons Bosphorus Otel, W İstanbul Otel, Les Ottomans Otel, Shangri-La Bosphorus Otel aydınlatmaları, Atatürk Havaalanı Şeref Salonu aydınlatmaları başta olmak üzere pek çok aydınlatma projesinde geleneksel ve modern formları bir araya getiren işlere imza atar. Cumhurbaşkanlığı başta olmak üzere pek çok önemli kurum için hazırladığı tombaklı objeler ise Osmanlı İmparatorluğu devrinin sanatsal zevkinin günümüze taşınması noktasında önemli bir adım olur.

Kaya Kalaycı imzalı parçaları diğer aydınlatma elemanlarından ayıran başlıca özellik üretimlerinin geleneksel yöntemlerle yapılması ve bu yöntemlerin uygulanmasındaki ustalıktır. Kalaycı bu özelliği şöyle ifade eder: “Ben bir avizemde hem kakma (zift üzerindeki bakırın kabartılarak şekillendirilmesi) hem kalem (bakırın çelik kalemlerle oyulması) işini bir arada kullanırım. Benim ürünlerimde hiçbir zaman lazer, CNC gibi, makinelerin yaptığı işler olmaz. O yüzden her biri sanatsaldır. Ürünlerimde bakır ve sarı gümüş (pirinç) dışında hiçbir metal kullanmam. Özellikle demiri dükkanıma sokmam. Maalesef demiri sarı kaplayıp satıyorlar.”

Bakır ve bakır alaşımlarının “altın-cıva” amalgamı yardımıyla yaldızlanması işlemine “tombaklama,” bu yöntemle altın kaplama yapılmış parçalara ise “tombak” denir. Osmanlı İmparatorluğu döneminde gündelik hayatta ve askeri dünyada tombak eserlere sıklıkla rastlanmaktadır. Günlük eşyalar arasında en çok leğen-ibrik, buhurdan, gülabdandan, kapaklı sahan, tas, maşrapa, su taşı, güğüm, kahve sitili, kandil, divit, hamam taşı, kemer tokası, körüklü fener, şamdan ve mangallar tombaklanırdı.

Tombak sanatı üzerinde ayrı bir hassasiyetle duran ve bu eşsiz geleneğin gelecek nesillere aktarımını önceleyen Kaya Kalaycı, eşine ve kızı Rubina’ya da

Kaya Kalaycı fused traditional methods with modern forms in his many successful lighting works like, to name among others, the Şakirin Mosque lighting project, which included the finials (alem) of four corner domes and the minarets, cast metal panels of the four facades, railings of the women’s section and the three inscribed lamps of the entrance; The Stone Hotel, Four Seasons Bosphorus Hotel, W Istanbul Hotel, Les Ottomans Hotel and Shangri-La Bosphorus Hotel lighting projects, and the Istanbul Atatürk Airport State Lounge lighting project. The tombac pieces crafted for many prestigious institutions, especially the Presidency, are an essential step in delivering the artistic taste of the Ottoman Empire to the present.

The main feature that distinguishes Kaya Kalaycı’s pieces from other lighting fixtures is that they are produced using traditional methods and the excellence in their application. Kalaycı refers to it as “In a single chandelier I use both the kakma (embossment) and the kalemişi (hand-carving) techniques. None of my pieces utilise laser, CNC or any other machining technique. That is why each one is a piece of art. I use only copper and brass. Especially iron never enters my shop. Unfortunately, many others sell yellow plated iron instead.”

The process of gilding copper and copper alloys with a gold-mercury amalgam is called tombaklama, and the pieces that have been gold-plated with this method are called tombac. In the Ottoman Empire, tombac artefacts are frequently encountered in daily life and the military. The items that were most often processed in this way were the basin-ewer sets, incense burners, gülabdans (rosewater sprinkler), lidded dishes (sahan), bowls, pitchers, water bowls, kettles, coffee pots, oil lamps, divits (ink well and pen case combination), bath bowls, belt buckles, bellowed lanterns, candlesticks and braziers.

Kaya Kalaycı, who gives priority to the art of tombac with a particular sensitivity and insists on the transfer of this unique tradition to future generations, has

tombak sanatının inceliklerini öğreterek bu aktarımı en başta kendi ailesinde başarmış. “Usta çırağına iş tarif etmez. Çırak izler ve öğrenir. Kendine güvendiğinde de ustasından iş ister,” diyen Kaya Kalaycı, Kızı Rubina’nın sabırla yoğrulmuş bir yetenekle tombak sanatında ilerlemesini hassas ve mutlu bir şekilde takip ediyor.

Klasik sanatların yaşatılması ve modern formlar halinde gündelik yaşama entegre olması noktasında kıymetli çalışmalar yapan Kalaycı bir süredir oldukça özgün bir alanda eser üretiyor: Silikon Balmumu Heykel. Babası Artin Usta’nın yetiştirdiği dükkânın korunmasına büyük özen gösteren Kaya Kalaycı buraya yerleştirilmek üzere tıpkı Madame Tussaud’da olduğu gibi babasının balmumu bir heykelini yapmaya karar verir. Silikon türevi bir maddeyle balmumuna benzer portreler yapmaya başlayan Kalaycı, şu ana kadar Mimar Sinan, Kazaz Artin Amira, Türkiye Ermenileri’nin 84. patriği Mesrob II. Mutaftyan ve Sultan Mehmed Reşad’ın heykellerini yapmıştır.



Kazaz Artin Amira'nın Silikon Heykeli,
Yedikule Ermeni Hastanesi Şirinoğlu Müzesinde
Silicone sculpture of Kazaz Artin Amira at
Şirinoğlu Museum of Yedikule Armenian Hospital

Yüzyıllardır süregelen bir kültürel mirası yaşatan, modern dünyanın kullanabileceği geleneksel eserler üreten ve her daim düşünsel zenginliğini ortaya koyabileceği eserler üretebilme yeteneğiyle güncelliğini koruyan Kaya Kalaycı, şehrimizin sanatsal ve kültürel zenginliğini arttırmaya Nevmekan Sahil’de devam ediyor. Tombak ve eşsiz bakır ürünler başta olmak üzere pek çok sanatsal öğenin Boğaziçi manzarası eşliğinde Nevmekan Galerisi’de buluşacağı Madenin İhtişamı sergisi ziyaretçilerini bambaşka bir dünyada estetik ve tarihi bir yolculuğa çıkarıyor.

achieved this transfer in his own family by teaching his wife and daughter Rubina the subtleties of tombac art. “The master does not describe what to do at the apprentice. The apprentice watches and learns. When she feels confident, she asks for a piece of her own from the master,” says Kaya Kalaycı, who watches over her daughter’s patient dexterity at tombac working with sensitivity and happiness.

Kalaycı, who is invaluable for the conservation of traditional arts and their integration to the modern daily life with new forms and uses, currently picked up an unusual interest: wax sculptures. Kaya Kalaycı, who pays great attention to the protection of the shop where his father Master Artin used to work, decides to make a wax statue of him similar to the ones in Madame Tussaud’s to be placed there. He works with a silicone-based material that produces



Patrik II. Mesrob Mutaftyan'ın Silikon Heykeli, Yedikule Ermeni Hastanesi Şirinoğlu Müzesinde
Silicone sculpture of Archbishop Mesrob II Mutaftyan at Şirinoğlu Museum of Yedikule Armenian Hospital

a wax-like finish. His portraits include Mimar Sinan (Sinan the Architect), Kazaz Artin Amira (Harutyun Bezciyan), the 84th Armenian Patriarchy of Istanbul Mesrob II Mutaftyan and Sultan Mehmed V Reşad.

Kaya Kalaycı, who cherishes a cultural heritage that survived centuries, produces

traditional works that the modern people can use and keeps up to date with the ability to produce works that can always reveal their intellectual wealth continues to increase the artistic and cultural richness of our city in Nevmekan Sahil. The exhibition Madenin İhtişamı, where many artistic elements, especially tombac and unique copper products, will meet at the Nevmekan Gallery accompanied by the view of Bosphorus, invites visitors to an artistic and historical journey in a completely different world.



iyi ki ÜSKÜDAR var!

(Hilmi Türkmen)
BELEDİYE BAŞKANI



iyi ki **ÜSKÜDAR** var!

Hilmi Türkmen
BELEDİYE BAŞKANI



f | t | @uskudarbl
www.uskudar.bel.tr / 444 0 875